

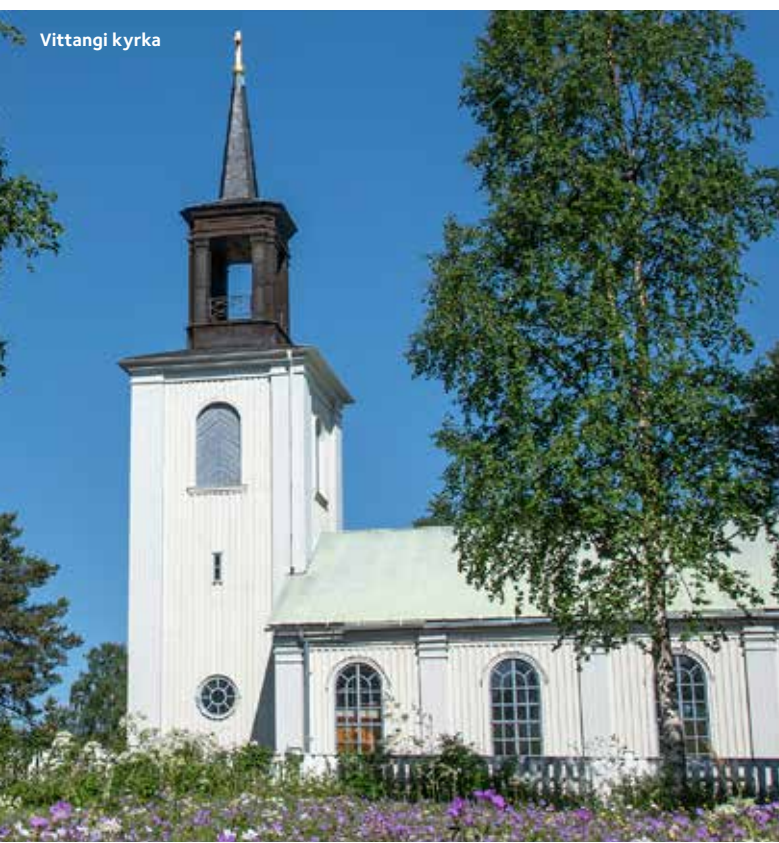
Församlingsinstruktion för Kiruna pastorat, 2020-2024

Kiruna kyrka

Karesuando kyrka

Vittangi kyrka

Jukkasjärvi kyrka

Inledning och vision

Det här är en församlingsinstruktion för Kiruna pastorat i Luleå stift.

Syftet med församlingsinstruktionen är att beskriva Kiruna pastorats identitet och vision och hur pastoratet med utgångspunkt i de olika församlingarna arbetar för att nu och i framtiden utföra uppdraget som kyrka utifrån den grundläggande uppgiftens fyra dimensioner: gudstjänst, undervisning, mission och diakoni.

Uppdraget för Kiruna pastorat är att i Jesu Kristi efterföljd leva och verka som kyrka för alla som bor och vistas inom Kiruna pastorat. I församlingsinstruktionen beskrivs nuläget och församlingens nuvarande arbete för att i framtiden kunna vara lyhörd och anpassa gudstjänster och verksamhet när samhället och människors liv förändras.

I planeringen av gudstjänster och verksamhet är målsättningen att utgå från ett inkluderande perspektiv och ta hänsyn till barns behov.

Tillsammans i pastoratet arbetar vi utifrån fyra kärnord som ska vara vägledande i varje församlings arbete: Dessa kärnord formulerades vid förra FIN - arbetet.

Vi utgick från den kristna urkyrkans ord "Se hur de älskar varandra". Vår målsättning är att det på liknande sätt ska kunna sägas om vårt församlingsarbete.

Att det genomsyras av:

Samhörighet Glädje Kärlek Frid

Čuonjávággi, Lapporten

Innehåll

Pastoratspresentation	4
Slutsatser samvärldsanalys	5
Slutsatser barnkonsekvensanalys	6
Församlingens grundläggande uppgift	
Gudstjänst	8
Undervisning	11
Diakoni	12
Mission	15
Församlingarna som flerspråkig kyrka	16
Ansvarsfördelning mellan församling och pastorat	18
Redovisning av hur prästtjänster disponeras	19
Domkapitlets reglering av pastoratets verksamhet	19
Utvärdering	19
Bilagor	
Samvärldsanalys 2020	21
Barnkonsekvensanalys för Kiruna pastorat	27

Församlingsinstruktion för Kiruna pastorat 2020-2024

Foto: Svenska kyrkans bildarkiv, IKON - Lisa Kejonen, Josefin Casteryd, Louise Hedberg, Fia Kaddik, Maria Lundström Pedersen, Magnus Aronsson, Kristin Lidell, Johannes Frandsen, Olle Thoors och Kiruna pastorat.

Texter: Kiruna pastorat

Grafisk formgivning: Olle Thoors

Pastoratspresentation

Vid kommunreformen 1971 sammanslogs Kiruna stad och Karesuando landskommun till Kiruna kommun där de tre församlingarna Jukkasjärvi, Vittangi och Karesuando ingick.

Mellan dessa tre församlingar bildades Kiruna samfällighet och som senare (2014-01-01) bildade Kiruna pastorat. När pastoratet bildades gick man tillbaka till det ursprungliga förhållandet då Jukkasjärvi församling ansvarade för såväl Jukkasjärvi som Karesuando socknar.

I de tre församlingarna finns det flera kyrkor varav Kiruna kyrka, Vittangi Kyrka och Karesuando kyrka är huvudkyrkor. Kiruna kyrka tillhör Jukkasjärvi församling och uppfördes mellan 1909-1912. Kyrkan, vars unika utseende inspirerats av de norska stavkyrkorna, står i en naturpark nära Kiruna centrum. Det är den kyrka som används mest i Jukkasjärvi församling. Jukkasjärvi kyrka, den andra kyrkan i Jukkasjärvi församling är den äldsta bevarade kyrkan i Lappland och den färdigställdes 1785.

Vittangi kyrka uppfördes åren 1846-1849 och finns i Vittangi församling. Karesuando kyrka byggdes 1905 och är belägen i Karesuando församling. Det är huvudkyrkorna som blir den samlade punkten i församlingarna då det är många byar inom pastoratet. I dessa byar finns också flera kapell och bönehus.

Den stora utmaningen i Kiruna är stadsomvandlingen och flytten av Kiruna kyrka, men man står också för en utmaning då Kiruna kyrka under ett antal år inte kommer att vara tillgänglig för församlingen och man då står utan en större kyrkobyggnad.

Alla församlingar präglas av väckelserörelsen som vuxit fram här, vilken är en del av den lågkyrkliga fromhetstradition som är stark inom de tre församlingarna. Det finns ett ekumeniskt samarbete mellan församlingarna inom pastoratet.

I församlingarna firas ett omfattande gudstjänstliv med olika inriktningar alltifrån vanlig gudstjänst, högmässa, musikgudstjänster och andakter på äldreboenden. Gudstjänsterna hålls i kyrkorna, kapellen och bönehusen. Kapellen och bönehusen används aktivt och drivs av stiftelser för att hålla dem levande. Det hålls även förrättningar och gudstjänster i kapellen och bönehusen.

Kiruna pastorat arbetar med utmaningen att få tre olika församlingar att känna samhörighet och enhet, samtidigt som de ska kunna behålla sin identitet och särart.

Slutsatser – samvärldsanalys

Kiruna pastorat är till ytan mycket stort, och det tre församlingarna är i sin karaktär och storlek olika. Flerspråkighet är gemensamt för pastoratets alla församlingar.

De historiskt etablerade minoritetsspråken samiska, finska och meänkieli talas i hela pastoratet. Förutom dessa tre nationella minoritetsspråk förekommer andra språk som har kommit senare med inflyttade flyktingar och människor som arbetar t ex inom rymdforskning, gruvindustri och turism.

Turismen är stor både sommar och vinter och gör hela pastoratet levande. Pastoratets församlingar ligger alla inom Kiruna kommuns gränser och pastoratet är det nordligaste och geografiskt största i Sverige, vilket ger långa avstånd mellan gudstjänstplatser och de olika församlingarna.

Alla tre församlingar har förskolor och grundskolor, men gymnasieskolan finns i Kiruna (Jukkasjärvi församling). Inom pastoratet finns även sameskolan och Sameetinget. I varje församling finns hälsocentraler och ett mindre sjukhus i Kiruna. De stora näringarna inom pastoratet är LKAB, rymdindustrin, turismen och kommunen.

Vi i Kiruna pastorat vill tillsammans reflektera över hur vi gestaltar kyrkolivet så att det kan upplevas relevant och meningsfullt av människorna. Vi vill vara en kyrka för vår tid idag – lyhörd för de olika kontexter som människor lever i och där församlingarna verkar. Hur ska vi som kyrka verka/agera i en samvärld som präglas av befolkningsminskning, psykisk ohälsa, en ökad ensamhet och ekonomisk utsatthet? Hur kan vi möta dessa utmaningar även med minskade resurser? Hur kan vi upptäcka och nyttja de möjligheter som också finns i vår samvärld? Det är vår utmaning som kyrka och det är viktigt att vi är en del av samhällsbygget.

Pastoratets församlingar är mycket olika vilket innebär att våra satsningar i församlingarna ser ut på skilda sätt. Det är viktigt att vi i kyrkan bemyndigar människor som vill engagera sig ideellt och ser dessa som en värdefull resurs i vår gemenskap. Att vi som pastorat fortsätter värna kontakterna med de laestadianska grupperna är också mycket viktigt, och även behåller öppenheten i de ekumeniska lokala sammanhangen. Vi kommer att arbeta med att se över hur barn och ungdomsverksamheten kan förstärkas trots minskade ekonomiska resurser.

Slutsatser – barnkonsekvensanalys

Barnen intar enligt kyrkoordningens första kapitel en särställning inom kristen tro och som Jesus säger i Evangeliet om Jesus och barnen:

"Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in."

Alla barn ska känna sig välkomna till kyrkan oavsett bakgrund, livssituation och familjeförhållande. Då våra verksamheter fyller en social och diakonal funktion för många barn och unga så är det oerhört viktigt för oss att alla ska ha möjlighet att delta oavsett ekonomiska förutsättningar. I Kiruna pastorat vill vi utbilda både personal och förtroendevalda i barnkonventionen och barnkonsekvensanalys. Det finns ett pågående arbete för att göra barn och ungdomar mer delaktiga i gudstjänsten.

Vi måste som med de enskilda församlingarna inom pastoratet hitta vägar för att arbeta förebyggande i samband med den ökade psykiska ohälsan och med alkohol- och drogproblemen. I detta arbete behöver vi möta alla de behov vi ser.

Kiruna pastorat har som utgångspunkt att barnens bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som på något sätt berör barn och ungdomar.

Slutsatser

- I Kiruna pastorat finns barn som lever i utsatthet, såväl ekonomiskt som socialt och hälsomässigt.
- Anställda som arbetar med barn behöver utbildning för att möta barn i utsatthet.
- Att barn som har en funktionsnedsättning ska ha sin plats i vår verksamhet.
- Inom pastoratet finns verksamheter för barn i åldrarna 0-18 år.
- Vi behöver sträva efter att regelbundet erbjuda verksamheter, som exempelvis konfirmationsläsning och miniorgrupper, även för barn och ungdomar med begåvningsmässiga funktionshinder.
- I huvudsak är lokalerna ändamålsenliga, men då vi kommer att få ett nytt församlingshem i samband med stadsflytten så gör vi inte så mycket åt det nuvarande församlingshemmet.
- Arbetet med att göra barn och ungdomar mer delaktiga i gudstjänsten fortsätter.
- Barns möjligheter till sång och musik visar på tydliga brister. Vi saknar en anställd musiker som har möjlighet att regelbundet delta i barnverksamheten.
- Vi ska utarbeta metoder för att öka barn och ungdomars delaktighet i beslutsfattandet.
- Varje församling ska själv göra en analys av sin verksamhet ur ett barnrättsperspektiv och i samband med detta Barnchecklistan till hjälp. Anställda ska ta fram ett underlag för analys som delges församlingrådet
- Anställda och förtroendevalda ska utbildas i barnkonsekvensanalys.

Pastoralt program för den grundläggande uppgiften

Pastoratets huvuduppgift är att fira gudstjänst, undervisa, bedriva mission och utöva diakoni. Dessa dimensioner av uppdraget genomsyrar alla delar av pastoratets liv. Kiruna pastorat strävar efter att vara en tillgänglig kyrka, levande och aktuell för människor i olika skeden i livet. Planering och prioriteringar utgår från de olika församlingarnas aktuella situation och behov och man tar hänsyn till förändringar i samhället och i kyrkan.

Gudstjänst

Pastoratet utgår från att Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i ordet och sakramentet.

Därför är det viktigt att det firs gudstjänst varje söndag i pastoratets kyrkor, kapell och bönehus och att det regelbundet firs mässa, då vi märkt en ökning av det som tar emot nattvarden.

Pastoratet är medvetet om behovet av kontinuitet, regelbundenhet och igenkännbarhet för att människor ska kunna leva och växa i gudstjänstlivet. Kyrkoåret präglar både gudstjänster och verksamhet. De stora helgerna lyfts fram både i pastoratets huvudkyrkor och i gudstjänster efter lokal tradition runt om i övriga kyrkor och kapell.

Målet är att genom tydlig rytm skapa ett igenkännande genom att anknyta till traditioner och samtidigt inbjuda till förnyelse och fördjupning.

Dop, vigsel och begravning har stark ställning bland medlemmarna i Kiruna pastorat och dessa gudstjänster tillhör de mest efterfrågade och besökta. Dessa kyrkliga handlingar är därför en prioriterad uppgift för arbetslaget.

Gudstjänsten är i centrum samtidigt som traditionen av att människor lättare närmar sig kyrkan vid kyrkliga handlingar bejakas. Alla kyrkor är så långt möjligt öppna för kyrkliga handlingar året om.

Kiruna pastorat har en mångfald av olika kulturer och dessa behöver vi ta hand om och bevara. Det är viktigt att det egna språket ska vara en del av alla gudstjänster, att alla som kommer till kyrkan ska känna att deras språk får plats.

Vi vill att barn och ungdomar ska hitta sin plats gudstjänsten och att deras erfarenheter och behov lyfts fram. Att deras röster och tankar finns med i gudstjänstplane-

ringen, i själva gudstjänsten och att de mer och mer blir en naturlig del av församlingens gudstjänstliv.

En stor och viktig del av gudstjänsten är musiken. Den gör något med de som lyssnar, den öppnar och ger ett språk för människans andliga längtan. Vi behöver arbeta mer med att ge barn och unga möjlighet till sång och musik i pastoratet. Vi vill satsa på de körer vi har inom pastoratet, men också finna nya vägar och nya målgrupper som vi kan vända oss till.

Vi har ett stort utbud av konserter och musiktilfällen som gör att vi når en bred publik. Våra musiker har orgelelever och de gör att kyrkomusiken kan leva vidare.

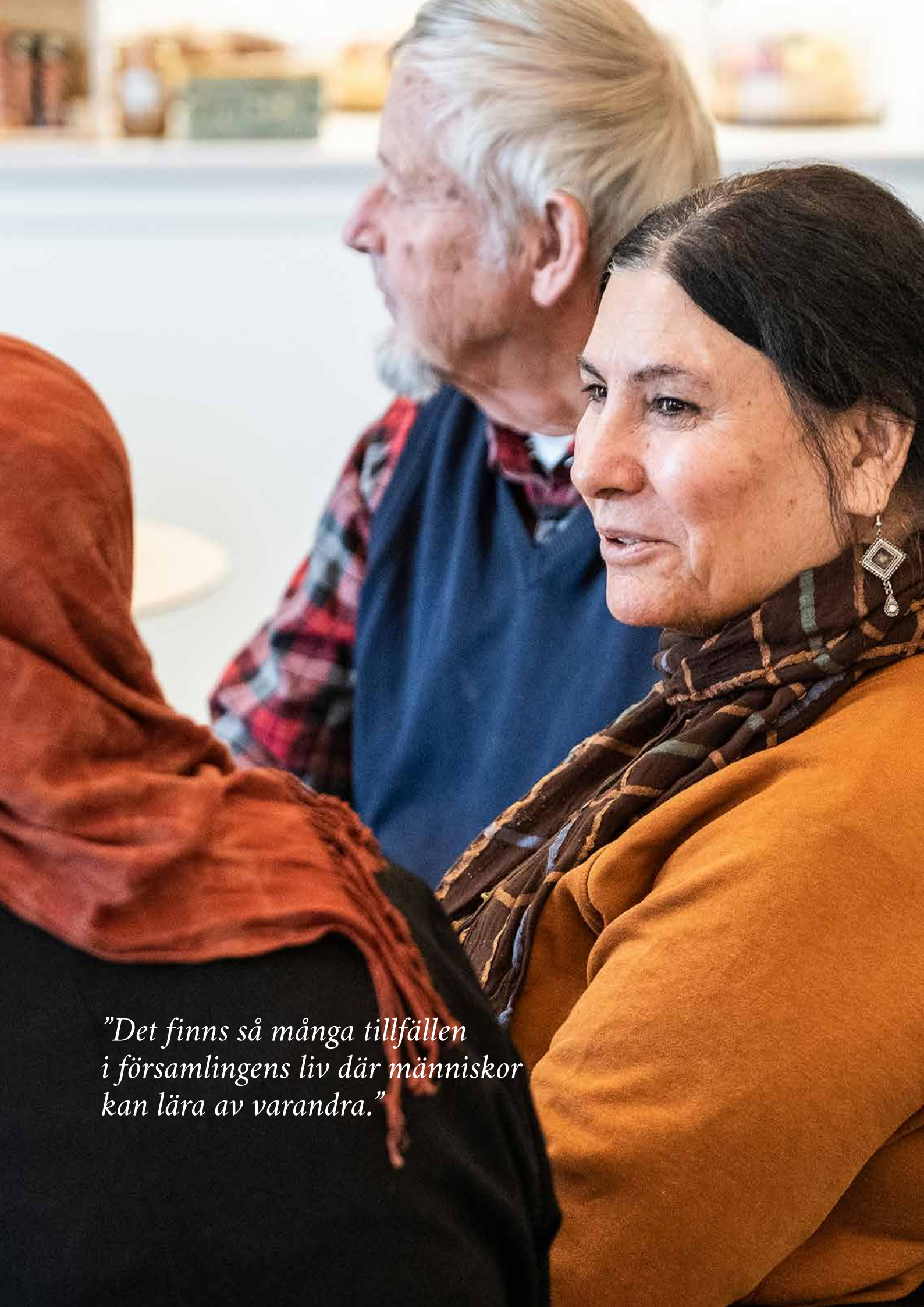
Varje församling ska ha en vigsel, dop och begravningspastoral och dessa ska vara anpassade till de olika församlingarnas särdrag och förutsättningar.

Målsättning för pastoratet är

- att i samråd med församlingsråden utveckla gudstjänstlivet
- att orgelmusik, körverksamhet och solister får stor plats vid församlingarnas olika gudstjänster.
- att församlingssången utvecklas
- att arbeta med gudstjänstformer som gör konfirmander, ungdomar och barn delaktiga i högre grad
- att arbeta för att minoritetsspråken får plats i varje gudstjänst
- att upplåta kyrkorna till andra inomkyrkliga rörelser

”En stor och viktig del av gudstjänsten är musiken. Den gör något med de som lyssnar, den öppnar och ger ett språk för människans andliga längtan.”

*"Det finns så många tillfällen
i församlingens liv där människor
kan lära av varandra."*

Undervisning

Genom undervisning ges människor möjlighet att finna redskap för att tala om tro, växa i tro, och fördjupa sin relation med Gud, liksom stöd i att tyda och leva sitt liv på dopets grund.

Det är församlingarnas uppgift att bidra till att skapa mötesplatser där människor får lära av varandra och utbyta tankar och erfarenheter av livet och tron, i kyrkan och i samhället.

Undervisning är allas ansvar i församlingarna, där pastoratets pedagoger är en resurs för att rusta människor i denna uppgift. I församlingens liv finns många tillfällen där lärande och undervisning går hand i hand.

Till exempel i kyrkorummet, i konfirmandarbetet, i det diakonala arbetet, i mötet med människor och i ungdomsgrupperna.

Det finns så många tillfällen i församlingens liv där människor kan lära av varandra.

Målsättning i pastoratet är

- att det i alla verksamhetsformer och grupper ska det ges möjlighet till samtal och andakter
- att vi skapar goda förutsättningar så att alla barn och ungdomar inom pastoratet ska erbjudas verksamhetsformer
- att vi erbjuder konfirmandverksamhet i olika former, så att alla som vill konfirmeras ska kunna göra det. Församlingarna har beredskap att ge dopundervisning och konfirmation för vuxna
- att församlingarna prioriterar att den som arbetar med undervisning och lärande får möjlighet till eget lärande, fördjupning och utveckling. Att anställda, förtroendevalda och frivilliga erbjuds kontinuerliga utbildningsinsatser. Det är viktigt att de som arbetar med barn och unga får den utbildning som krävs för att möta barn i utsatthet
- att vi arbetar för att kunna erbjuda verksamhet för barn med funktionshinder så att de har sin plats i kyrkan
- vi arbetar för att göra barn och ungdomar mer delaktiga i gudstjänsten
- vi arbetar med att göra barn och ungdomar mer delaktiga i beslutsfattande
- vi arbetar mer med att ge barn och unga möjlighet till sång och musik i pastoratet
- anställda och förtroendevalda ska utbildas i barnkonventionen

Diakoni

Diakonin utgår från gudstjänsten och all diakonal verksamhet återkopplas till gudstjänsten.

Det sker genom förbön i huvudgudstjänsten, genom andakter i all diakonal verksamhet samt genom undervisning om diakonins ursprung – en effekt av gudstjänande och tillbedjan.

Det diakonala mötet är villkorslöst och ett mål i sig.

Inom pastoratet strävar vi att finnas till hands för stöd i vardag och i kris för alla som vistas inom pastoratet. Kyrkan har ett särskilt ansvar för att möta människor som oavsett orsak befinner sig i utsatta situationer. Varje människa behöver bli bemött utifrån sina behov, stärkt i sin värdighet och i känslan av samhörighet med sina medmänniskor. Både andliga och världsiga frågor ska respekteras i kris och svåra situationer.

En diakonal uppgift i dag är att skapa mötesplatser och ge människor möjlighet att bryta ensamhet och utanförskap.

Diakoni handlar också om att se, påvisa och motarbeta strukturer i samhället som gör att en del människor hamnar i utsatta situationer. Den diakonala verksamheten arbetar med att vara gemenskapsbyggande och ge stöd till de människor som vistas inom församlingen, och att se barn och unga i det diakonala arbetet.

Pastoratet bedriver diakonalt arbete i samtliga församlingar.

Alla är kallade till att utöva diakoni, men diakonen har ett särskilt ansvar att utveckla diakonin samt att rusta anställda och ideella medarbetare i diakoniarbetet.

Vår målsättning är

- att det diakonala arbetet har hög prioritet
- att varje församling inom pastoratet arbetar utifrån de förutsättningar och behov som finns
- att vi börjar arbeta mer för att engagera fler frivilligarbetare
- att vi arbetar emot samhället och tillsammans med övriga aktörer i samhället i samband med krissituationer.
- att fortsätta att skapa mötesplatser för de nyanlända som finns inom pastoratet.
- att finnas till för de barn och unga som lever i ekonomiskt utsatta familjer
- att arbeta med samhället och tillsammans med övriga aktörer när det handlar om psykisk ohälsa och problemet med alkohol och droger bland barn och unga
- att vi arbetar för att kunna erbjuda verksamhet för barn med funktionshinder så att de har sin plats i kyrkan
- att varje församling i sitt diakonala arbete ska göra en analys av sin verksamhet ur ett barnrättsperspektiv och arbeta med barnkonventionen

A close-up photograph of two hands clasped together in a supportive grip. The hands are resting on a vibrant red fabric with a blue and green floral pattern. The lighting is soft, highlighting the texture of the skin and the fabric. The background is blurred, focusing attention on the hands.

*"Varje människa behöver bli bemött
utifrån sina behov, stärkt i sin värdighet
och i känslan av samhörighet med
sina medmänniskor. "*

*"Viktigt att få med barn och unga
i arbetet med klimatfrågor, då det är
deras framtid det handlar om."*

Mission

Kiruna pastorat är en del av den världsvida kyrkan och mission är allas uppgift i hela pastoratet och sändningen utgår från gudstjänsten.

Uppdraget att synliggöra det kristna budskapet både i ord och handling genomsyrar församlingens gudstjänster och verksamheter. Det är viktigt att vi som pastorat är aktiva i samhället och att vi prioriterar samverkan.

Att vara involverad i olika lokala verksamheter och evenemang skapar förutsättningar för möten och relationer. Att arbeta och leva med hänsyn till miljön, sträva efter en hållbar livsstil är att tjäna Gud i det egna konkreta livet. Pastoratet och dess församlingar vill vara förebild och inspiration för människor att leva hållbart, enskilt och tillsammans med andra.

Målsättningen är

- att sprida kunskap om Svenska kyrkans internationella arbete
- att finnas på plats som kyrka där människorna finns
- att öka antalet döpta, såväl barn som vuxna
- att engagera både medarbetare, barn och unga och församlingsbor i olika insamlingsprojekt för det internationella arbetet
- att uppmuntra till mission i vårt eget närområde
- att arbeta för hållbarhet, i klimat och miljöfrågor som en del av missionsuppdraget. Viktigt att få med barn och unga i arbetet med klimatfrågor, då det är deras framtid det handlar om

Församlingarna som flerspråkig kyrka

Inom Kiruna pastorat har församlingarna två olika språkutmaningar. Den första hänger samman med de så kallade minoritetsspråken finska, meänkieli och nordsamiska.

Kiruna kommun har varit förvaltningsområde för finska, meänkieli och nordsamiska sedan år 2000.

I ett förvaltningsområde är grundtanken att varje medborgare ska kunna använda sitt modersmål i kontakt med myndigheter etc. Det är en i lag garanterad rättighet för medborgaren respektive skyldighet för myndigheterna.

Kiruna pastorat omfattas inte av denna formella skyldighet men vi förstår minoritetsspråkens betydelse. Därför vill vi i pastoratet och i dess församlingar att flerspråkighet är tydligt synliggjord och att de olika språken används i vår verksamhet, i gudstjänster och arbetsgrupper.

Den andra språkutmaningen hänger samman med en utökad turism i området.

I våra verksamheter möter vi ständigt människor från olika språkmiljöer.

Flerspråkigheten inom pastoratet är en rikedom och hela gemenskapens kompetens är något vi är glada och stolta över. Människor med andra kultur och språktillhörigheter än den svenska är något som berikar och gör kyrkans gemenskap mer levande.

Målsättningen är

- att ordna gudstjänster och gruppverksamhet på nordsamiska, finska och meänkieli
- att underlätta för deltagande i den samiska konfirmationen
- att samverka inom pastoratet i arbete för minoritetsspråken
- att i turistverksamheten vara beredda att använda engelska, franska, tyska och spanska
- att arbeta med den nordsamiska Bibeln och psalmboken
- att värna om våra minoritetsspråk i all vår verksamhet så att dessa förblir/blir ett levande och naturligt inslag i församlingarnas liv

Ansvarsfördelning mellan församling och pastorat

Av KO 4kap 2§ framgår det att: "Kyrkorådet ska ha omsorg om församlingens liv och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd."

Det är alltså pastoratets gemensamma ansvar att uppdraget med den grundläggande uppgiften fullföljs i alla församlingar. Detta framgår av KO 2 kap 5§: "Pastoratet har som pastoralt område det övergripande lokala ansvaret för att församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift. Pastoratet har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter."

Likväld fördelas uppgifterna mellan församlingsnivån och pastoratsnivån, somligt utför pastoratet, somligt en enskild församling på pastoratets uppdrag och somligt helt i den enskilda församlingen.

I Kiruna pastorat ansvarar pastoratet för att anställa och avlöna den personal, samt anskaffa och underhålla den egendom, som behövs för församlingarnas verksamhet (KO 2 kap 1 §). Pastoratet är huvudman och ansvarig för begravningsverksamheten inom pastoratets geografiska område.

För dessa uppgifter har pastoratet organiserat sig i ett kansli under ledning av kyrkoherden, samt en fastighets- och kyrkogårdschef, som leder arbetet inom detta område.

Varje församling ansvarar utifrån sina förutsättningar, lokala historia och traditioner för att den grundläggande uppgiften blir utförd, allt enligt KO 2 kap 1 §: "Församlingen är det lokala pastorala området". Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Övriga uppgifter som åligger församlingen och dess församlingsråd framgår av KO. Av detta följer att församlingensherden på kyrkoherdens delegation tillsammans med medarbetare och församlingsråd ska lägga fram budgetäskande för år 1 samt plan för år 2-3.

Samverkan och samordning mellan de uppgifter som respektive församling ansvarar för sker mellan berörda församlingensherdar alternativt om det berör samtliga församlingar i ledningsmötet där kyrkoherde, samtliga församlingensherdar samt kamrer och fastighets-/kyrkogårdschef ingår.

I de frågor där pastoratet (kyrkorådet) har att besluta om något som berör en enskild församling ska ett samråd ske mellan kyrkoråd och församlingsråd enligt den arbetsordning som kyrkorådet fastslagit. Detta regleras också i KO 3 kap 22§.

När det gäller vissa frågor kring kyrkobyggnader är församlingens röst stark och påverkar pastoratets möjlighet att fatta beslut, se KO 40 kap 7§, 9§.

Redovisning av hur prästtjänster disponeras

Kiruna pastorat:	- kyrkoherde
Jukkasjärvi församling	- församlingsherde och tre komministrar
Vittangi församling	- församlingsherde och en komminister
Karesuando församling	- församlingsherde

I grunden är det anställningar inom hela pastoratet. Utöver kyrkoherde finns en grundbemanning för huvudsaklig tjänstgöring i varje församling. Före eventuell minskning av tjänstevolyt skall domkapitlet underrättas.

Domkapitlets reglering av pastoratets verksamhet

I enlighet med reglering i KO och domkapitlets beslut:

- firas huvudgudstjänst i Kiruna pastorat varje söndag och kyrklig helgdag
- firas nattvard i huvudgudstjänst i Kiruna pastorat minst två söndagar per månad
- firas huvudgudstjänst i alla pastoratets församlingar varje söndag och kyrklig helgdag
- firas nattvard i huvudgudstjänst alla pastoratets församlingar minst två söndagar per månad
- finns det i Kiruna pastorat en handlingsplan för konfirmandarbetet av vilken det framgår att pastoratet följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbetet
- finns det i Kiruna pastorat 3 kyrkomusiker, varav en är kyrkomusiker på B-nivå och två är kyrkomusiker på C-nivå

Kiruna pastorat har ingen handlingsplan för sitt arbete med barn och unga 0-18 år, men vi börjar genast att arbeta fram en sådan.

Utvärdering

FIN ska årligen följas upp vid verksamhetsuppföljning, personaldagar och kyrkorådssammanträden. En utvärdering görs i förberedelser för verksamhetsplanering och budgetarbete varje vår. Senast 2024 görs en revidering eller skrivs en helt ny FIN.

Frågan om ändring av församlingsinstruktionen kan väckas av kyrkofullmäktige, kyrkorådet, ett församlingsråd, kyrkoherde eller domkapitlet.

Bilaga 1

Samvärldsanalys 2020

Kiruna kommun är Sveriges geografiskt största kommun med en yta på 20 551 m². Till ytan är kommunen lika stor som länen Skåne, Blekinge och Halland tillsammans. Av kommunens ca 22 000 invånare bor ca 18 000 i centralorten medan den övriga befolkningen är fördelad på ett 50-tal byar. De stora inflyttningarna till området har främst skett i samband med ökning av malmbrytningen. Den största befolkningstillväxten inleddes vid sekelskiftet 1900. Gruvverksamheten blev en motor för stadsbildning och utbyggnad av samhällsservice. Genom att malmhanteringen var arbetskraftkrävande bidrog detta till befolkningstillväxt.

Kiruna kommun är en mångkulturell kommun där samisk, tornedalsk, finsk- och svensk kultur är de största, men det finns också många människor med rötter långt från Sveriges gränser. Kiruna är en så kallad förvaltningskommun för de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli och samiska (nordsamiska). Detta innebär bland annat att medborgare har rätt att få framföra sitt ärende på sitt modersmål.

Kiruna kommun är uppbyggt kring LKAB och gruvan som är vår största arbetsgivare. Men förutom gruvnäringen spelar även rymdindustrin och turismen en viktig roll i Kirunas näringsliv. Detta har gjort att Kiruna har förändrat sin näringsprofil från enbart gruvstad till en stad vars näringsliv vilar på flera ben. Rymd och forskningsrelaterade verksamheter finns vid Esrange, EISCAT och Institutet för Rymdfysik. Kiruna har tillsammans med rymdindustrin ett Rymdgymnasium som har nationellt intag.

Turismen är en stor näring i Kiruna kommun, där friluftsliv i alla dess former, norrskensturism och Ishotellet i Jukkasjärvi är en viktig del. Även traditionella näringar som renskötsel och slöjd har en plats i vår kommun.

Det finns mycket natur i kommunen och drygt 530 000 hektar är skyddade områden i form av nationalparker, naturskydds- eller djurskyddsområden. Det motsvarar 26 procent av kommunens yta och nästan 11 procent av all skyddad natur i Sverige.

Kiruna kommun är den föreningstätaste kommunen i Sverige med sina nästan 400 registrerade föreningar och många människor är engagerade i olika föreningar, från ishockey till kulturskolan. Det största arrangemanget är Kirunafestivalen som hålls i slutet av juni varje år. På somrarna och vårvintern åker många av invånarna till sina stugor i Tornedalen eller till fjälls, och Kiruna är nästan folktomt under dessa tider. Däremot finns det många turister och det gör att språken som hörs på stan är många under denna tid. Turister kommer till Kiruna under årets alla månader.

Inom kommunen finns det hälsocentraler i Kiruna, Vittangi och Karesuando och äldreboenden och i Kiruna finns ett mindre sjukhus. Det finns låg, mellan och högstadium i Kiruna, Vittangi, Karesuando och Abisko (där man har en liten skola från F-9). Gymnasiet finns i Kiruna och det gör att många ungdomar flyttar själva till Kiruna vid 16 års ålder. För att studera vidare måste man flytta från Kiruna, men många börjar arbeta i gruvan och väljer att stanna kvar. Det är låg arbetslöshet i Kiruna kommun och många har en god inkomst.

De kyrkor och samfund som finns förutom Svenska kyrkan är Frälsningsarmén, Fjällkyrkan, Romerska katolska kyrkan, Gode herdens kyrka och Kidus Urael Eritreanska Ortodoxa kyrka. De inomkyrkliga rörelser som finns är Kiruna fridsförbund, Västlaestadianska församlingen och EFS Nord Sápmi. Dessa är en del av Svenska kyrkan.

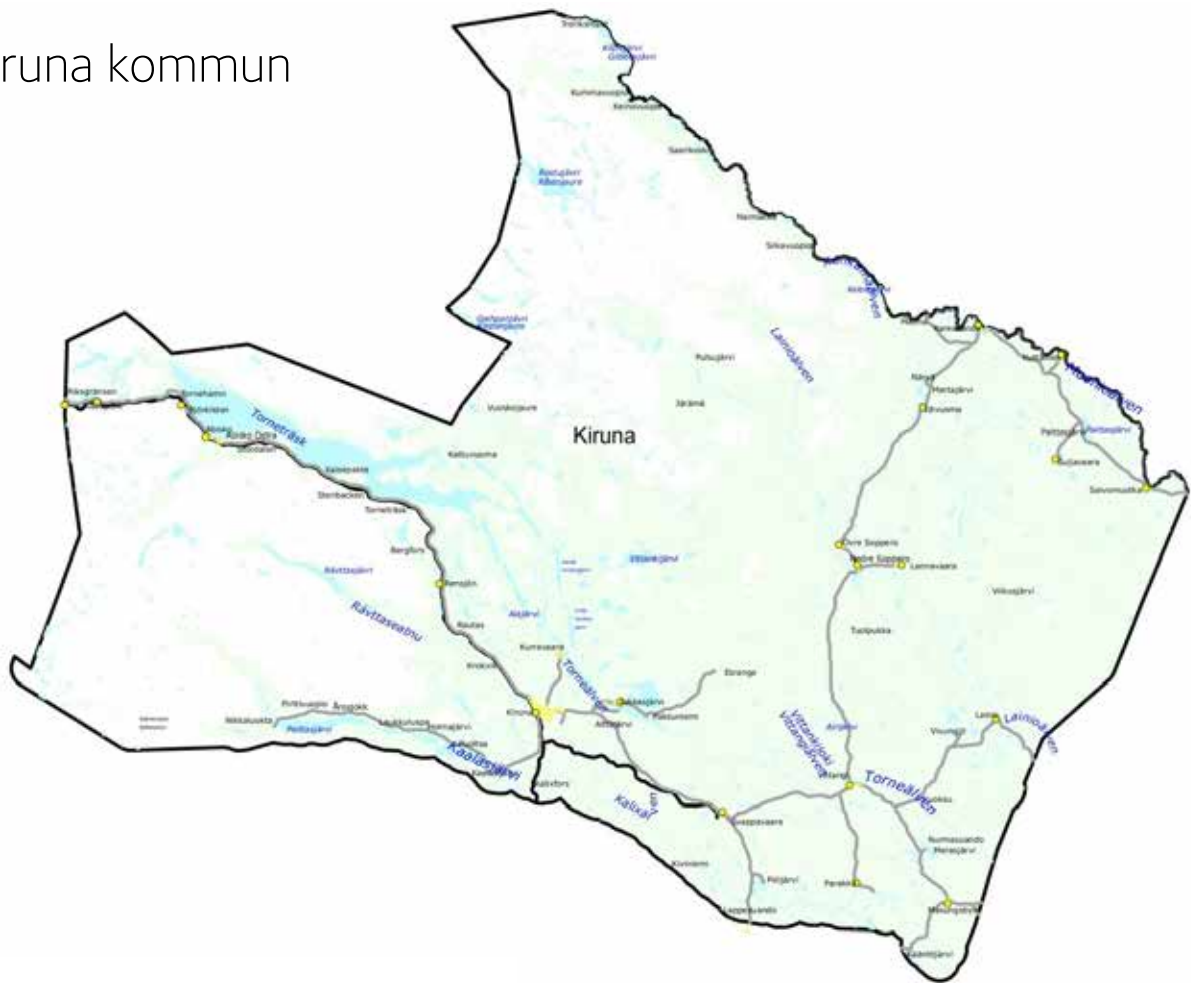
Det är som sagt låg arbetslöshet inom kommunen som en följd av gruvindustrin. Men landsbygden utanför tätorten avfolkas och samhällsservicen försämras. Ett problem som funnit tidigare är bostadsbristen, men det har blivit bättre då det har börjat byggas nya bostäder de senaste åren.

Det som gör att Kiruna har hamnat på världens karta är stadsomvandlingen som är en unik företeelse. Ingenstans har ett så stort samhälle behövt flytta på grund av en industriverksamhet. Det är ett projekt som väckt nyfikenhet över hela världen.

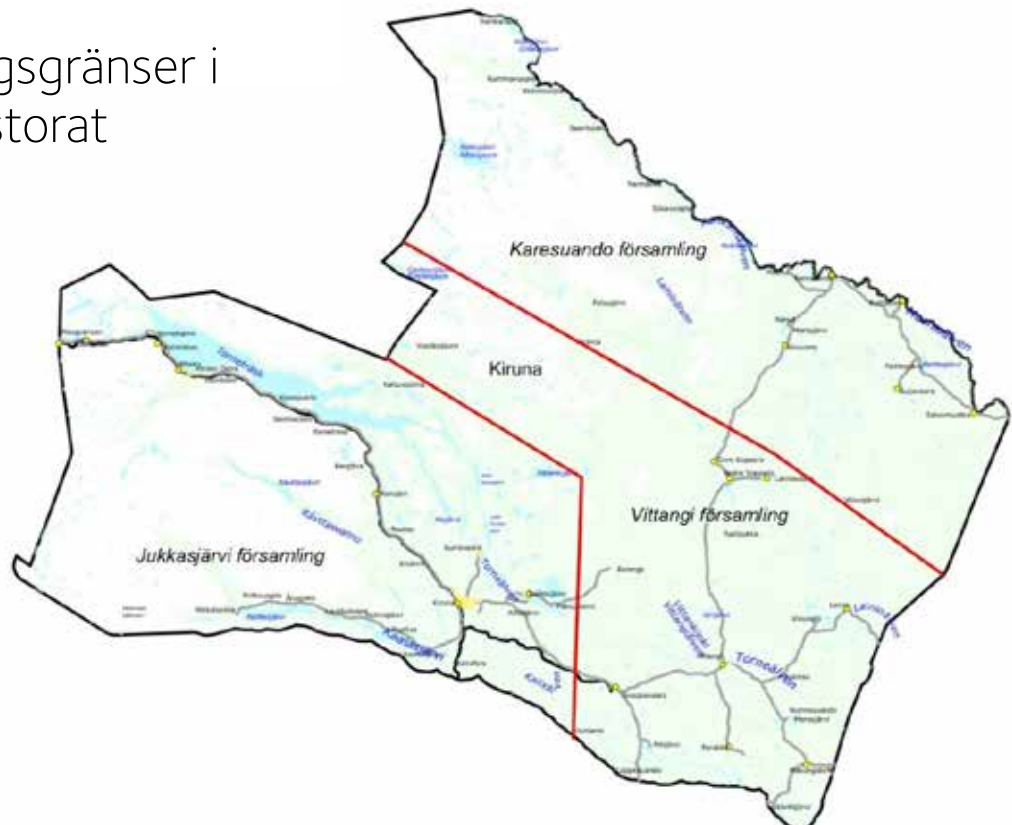
Kirunas nya stadskärna ska placeras tre kilometer öster om nuvarande centrum. Hösten 2014 togs det första spadtaget för det nya stadshuset Kristallen vilket nu är klart, och det gamla är rivet. En del byggnader har börjat flyttas, både till det nya centrumet och till Luossavaaraområdet.

Inom området som berörs av gruvans verksamhet finns 3200 bostäder, 750 hotellbäddar, hela stadskärnans kommersiella centrum och flertalet större offentliga institutioner. Bland annat gymnasieskola, grundskola, sjukhus, bibliotek, kyrka och badhus, samt cirka 1000 arbetsplatser. 6000 personer i stadskärnan måste flytta, vilket är hela 33 procent av centrala Kirunas befolkning. Alla kommuninvånare berörs på något sätt av stadsomvandlingen, eftersom så många viktiga samhällsfunktioner finns i området.

Kiruna kommun

Församlingsgränser i Kiruna pastorat

Klockstapeln vid Jukkasjärvi kyrka

Jukkasjärvi församling

Jukkasjärvi församling är till ytan vidsträckt. Från Kiruna till Riksgränsen är det ca 12 mil och mellan Kiruna och Nikkaluokta ca 6 mil. Det bor drygt 20 000 personer inom församlingens gränser och de flesta, ca 18 000 bor i tätorten Kiruna, ca 2000 bor i byarna som är utspridda i Torne- och Kalixälvens dalgångar.

Församlingens tillkomst och namnet Jukkasjärvi kan direkt härledas till de åtgärder som inleddes vid sekelskiftet 1600 då de första försöken till församlingsbildning gjordes i lappmarkerna. Jukkasjärvi kyrka uppfördes under åren 1726–28. Jukkasjärvi kyrkby var under lång tid den centrala punkten inom församlingen. Genom tillväxten och byggandet av Kiruna vid 1900-talets början uppstod behov av att flytta församlingens centrum. Detta skedde 1912.

I församlingen finns tre kyrkor, Jukkasjärvi kyrka, Kiruna kyrka och Tornehamns kyrka. Förutom kyrkorna har församlingen ett församlingshem i Kiruna, ett krematorium med tillhörande kapell, ett kapell på Poikkijärvi kyrkogård, en församlingsgård intill Jukkasjärvi kyrka samt gudstjänstlokaler i byarna.

Den laestadianska inomkyrkliga väckelsen har två huvudgrenar som är representerade i församlingen nämligen Kiruna fridsförbund (Östlaestadianismen) och Västlaestadianska församlingen. De laestadianska församlingarna har egna bönhus men använder Kiruna kyrka för gudstjänster och samlingar.

Andra kristna församlingar som finns på orten är Kiruna Missionsförsamling (som är ansluten till Ekumeniakyrkan), Romerskkatolska kyrkan, Fjällkyrkan (som är ansluten till både EFK och pingströrelsen), Frälsningsarmén och Kidus Urael Eritreanska Ortodoxa kyrka.

Själva orten Kiruna är ung, bara lite drygt 100 år gammal, till skillnad från många byar i kommunen som är 400 år gamla. Längre tillbaka fanns det nomadiserande befolkning i detta område.

Kirunas näringsliv domineras av gruvindustrin och gruvbolaget LKAB är en av de större arbetsgivarna i Kiruna. I Kiruna finns skola och utbildning från förskola och grundskola upp till gymnasienivå samt vissa högskoleutbildningar knutna till Luleå tekniska universitet. Vetenskaplig forskning sker vid Institutet för rymdfysik, Esrange och forskningsstationerna i Tarfala och Abisko. Rymdindustrin och turismen blir allt större. Traditionella näringar som renskötsel lever kvar.

Den stora förändringen för centralorten Kiruna under 2000-talet är att malmbrytningen sker allt djupare nedåt och inåt mot Kiruna centrum. Detta ger upphov till ökad sprickbildning i marken ovanför brytningen. Nu vidtas omfattande åtgärder på infrastruktur genom förändrad sträckning för järnvägen, ny sträckning för E10, VA-anläggningar och elförsörjningssystem etc.

På sikt kommer också flera av församlingens byggnader att beröras av den ökade sprickbildningen, vilket kan innebära radikala förändringar också för församlingsverksamheten.

Det finns förskola, fritidshem, grundskola, sameskola, grundsärskola, gymnasium och gymnasiesärskola inom Jukkasjärvi församling. Kiruna är en av endast fem platser i Sverige som erbjuder möjligheten att gå i samisk skola. Där sker undervisningen mestadels på samiska och eleverna får lära sig läsa, skriva och tala samiska samtidigt som de lär sig om det samiska kulturarvet. Numera finns det också en förskola med språk- och kulturinriktning, Lilla Björn. Där talas förutom svenska också samiska, finska och meänkieli. Det har även öppnats ett äldreboende där minoritetsspråken talas så att de äldre känner sig hemma och får använda sitt modersmål.

Jarin kapell, Vuoskojävri-Järämä

Vittangi församling

Vittangi församling är den yngsta av Kiruna pastorats tre församlingar. Det är en landsbygdsförsamling och det bor ca 1900 personer i församlingen. Församlingen ligger ca 75 km sydost om Kiruna centrum och omfattar byarna Vittangi, Svappavaara, Masungsbyn, Lannavaara, Nurmasuando, Merasjärvi, Kuoksu, Vivungi, Lainio, Parakka, Piilijärvi, Silkkimuotka, Nedre Soppero, Övre Soppero, Tuolpukka och Viikusjärvi.

Befolkningsmängden i Vittangi församling minskar. Församlingen är beroende av nuvarande arbetsgivare som exempelvis Kiruna kommun, LKAB, Svenska kyrkan och Landstinget.

Trots att huvudbyn Vittangi ligger vid Torneälven är den inte en naturlig del av det egentliga Tornedalen. Inte heller är den en del av malmfälten, utan Vittangi förblir något däremellan. Vittangi tätort är ett fortsatt naturligt centrum för de omkringliggande byarna. För att understryka kyrkans närvaro i samhället har vi valt att prioritera en bemannad församlingsexpedition.

Ett betydelsefullt särdrag för Vittangi församling är det stora antalet kapell och bönhus som finns vid sidan av kyrkorna i Vittangi, Svappavaara och Lannavaara. Det finns kapell och bönhus på ytterligare sju platser: Övre Soppero, Nedre Soppero, Kuoksu, Lainio,

Masungsbyn, Parakka och Jarin. Gudstjänst firas regelbundet på alla dessa platser. I Lannavaara finns ett katolskt kloster.

Församlingens verksamhet och uppdraget att fira gudstjänst i hela församlingen är beroende av tillgången till dessa lokaler. Flera av dem fungerar även som begravningskapell.

Något som påverkar verksamheten i församlingen är att andelen barn och ungdomar under 20 år endast utgör ca 17 % av hela befolkningen, andelen äldre över 65 år är däremot dubbelt så stor. Detta innebär att diakonin och besökstjänsten bör prioriteras.

Karesuando församling

Karesuando är den nordligaste av Kiruna pastorats tre församlingar och den minsta till befolkningsstorlek, endast ca 950 invånare. Befolkningsmängden minskar i Karesuando. Utmärkande för församlingen är dess höga andel medlemmar i Svenska kyrkan och en mycket hög andel konfirmander. Församlingen har en stor grupp barn och ungdomar i åldrarna 0 -19 år.

Karesuando församling gränsar till både Finland och Norge. Kontakterna mellan dessa länders befolkningar har varit livliga på många områden. Kontakter och påverkan sker inom flera olika områden såsom kyrklig tradition, språkförhållanden, familjebildning, handel och kultur etc.

Karesuando församling är en mångkulturell bygd vars befolkning är aktivt trespråkig i samiska, finska och svenska. Finska och samiska är de vanliga vardagsspråken. Andelen samisktalande utgör nära hälften av församlingsborna.

Under senare vintrar har en intensiv engelskspråkig turism utvecklats. I första hand bor turisterna på den finska sidan men besöker församlingen för gudstjänster och guidning i kyrkan.

Karesuando församling är till ytvidden mycket stor och är starkt präglad av den andliga tradition som har sitt ursprung i den väck-

elsekristendom som räknar Lars Levi Laestadius som förgrundsge-
stalt. Ett särdrag för församlingen är den lekmanaledda väckelse-
kristendomen som står för en lång och obruten traditionslinje med
rötterna i 1800-talets väckelse. Utöver söndagliga gudstjänster
samlar kyrkan ännu idag stora skaror till stormöten under jul, påsk,
pingst och allhelgona helgen, många kommer även från Norge
och Finland.

Ett annat särdrag är de fyra arbetskretsarna Karesuando, Kuttainen,
Mertajärvi och Idivuoma som har ett högt deltagande.

Församlingsborna har en stark anknytning till kyrkan och ett grund-
dat förtroende för dess verksamhet och ledare. Församlingen har
stor utflyttning i åldrarna 20-39 år som medför stora neddrag-
ningar i samhällsservicen.

Arbetsplatserna inom församlingen är kommunen, Eliassons kött-
hall, kyrkan och ett antal mindre företag som präglas av bland annat
renskötsel och turistföretag samt föreningar med mera.

Karesuando har förskola och F-9 skola, sameskola F-6, samisk
förskola och friskolan Tuulilinnikisuaundo F-6 och en förskola.

Bilaga 2

Barnkonsekvensanalys för Kiruna pastorat

Inledning

"Folk kom till Jesus med barn för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. När Jesus såg det blev han förargad och sade: "Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in." Och han tog dem i famnen, lade händerna på dem och välsignade dem"
(Mark 10: 13-16)

Kartläggning

Barnrättspolitik (se www.barnombudsmannen.se/max 18)
Regeringen har formulerat ett övergripande mål för barnrättspolitik. Målet är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande. För att kunna följa upp målet har det brutits ned i sex delområden som var för sig bidrar till måluppfyllelsen: Ekonomi, hälsa, utbildning, trygghet, delaktighet, samt stöd och skydd. Varje område är direkt kopplat till barnkonventionen. Inom varje område finns flera indikatorer som beskriver hur barn har det. (SCB:s hemsida)

Ekonomi

I Norrbottens län levde 2017 15 % av barnen i ekonomiskt utsatta familjer och 4 % i familjer med låginkomst. Om man jämför med riket i stort så har Norrbottens län en relativt låg barnfattigdom. I Kiruna kommun levde 2017 14 % av barnen i ekonomiskt utsatta familjer och det är sammanlagt 630 barn. 4 % av barnen i Kiruna kommun levde i familjer med låg inkomst och det är sammanlagt 199 barn. 2018 levde 237 barn i trångboddhet i Kiruna kommun.

Med barnfattigdom menas de barnfamiljer som antingen har låg inkomststandard – alltså så låg inkomst att pengarna inte täcker de nödvändiga kostnaderna – eller har försörjningsstöd, tidigare kallat socialbidrag.

Hälsa

I rapporten "Rapport Health Behaviour in School-aged Children" från folkhälsomyndigheten 2017 visas att de allra flesta elever i Sverige är tillfreds med livet och skattar sin hälsa som god. Flera av de levnadsvanor som mäts fortsätter också att förbättras, med t ex färre som varit berusade.

Däremot är utvecklingen oroande när det gäller skolan och elevernas psykiska hälsa. Majoriteten av eleverna i alla tre åldrar uppger att de har en bra eller mycket bra allmän hälsa. Bland 13- och 15-åringar är det en mindre andel flickor än pojkar som uppger att de har en bra eller mycket bra hälsa.

Det är vanligare att pojkar är nöjda med sin kropp, dvs tycker att de väger lagom mycket, medan fler flickor tycker att de är för tjocka. Detta gäller alla tre åldrar. I åldrarna 13 och 15 år är det också fler flickor som uppger att de försöker gå ner i vikt. Andelen elever som uppger att de mobbas är ungefär lika stor i alla tre åldrar, men den har ökat sedan 2009/10 bland både flickor och pojkar. Andelen mobbade ökar mest bland 13- och 15-åriga flickor.

Många elever har återkommande psykiska och somatiska besvär, såsom att de känner sig irriterade eller på dåligt humör, har svårt att sova, har huvudvärk eller ont i magen. Bland 11-åringar är fyra av de åtta besvären som mäts vanligare bland flickor än pojkar och bland elever 13 och 15 år gäller det nästan alla besvär.

Andelen 13- och 15-åringar med minst två psykiska eller somatiska besvär, mer än en gång i veckan, är omkring dubbelt så stor i dag jämfört med 1980-talets mitt.

Bland 11-åringar har andelen varierat, men undersökningen 2017/18 visade de högsta nivåerna sedan studien började 1985/86.

Flera av de levnadsvanor som mäts har förbättrats eller varit oförändrade över tid. Andelen 15-åringar som provat cigaretter har minskat jämfört med 2013/14, och andelen 13- och 15-åringar som druckit sig berusade har minskat kontinuerligt sedan studien startade 1985/86. Det är fortfarande få som når rekommendationen om minst en timmes fysisk aktivitet om dagen. Däremot har andelen som tränar minst fyra gånger i veckan ökat sedan 1980-talets mitt, och det är vanligare att pojkar tränar minst fyra gånger i veckan än att flickor gör det. Dessa siffror är för hela landet, men Kiruna kommun skiljer sig nog inte från resten av Sverige.

Utbildning

Enligt folkhälsomyndighetens rapport från 2017 så har trivseln i skolan minskat sedan förra undersökningen, medan en större andel uppger att de ofta eller väldigt ofta har för mycket skolarbete. Det är också fler som tycker att skolarbetet ofta eller väldigt ofta är svårt. Den självrapporterade skolstressen har ökat för flickorna i alla tre åldersgrupperna och för de 15-åriga pojkarna. I Kiruna kommun var 82 % av ungdomarna behöriga till ett yrkesförberedande program och 92 % till ett nationellt program. 78 % av ungdomarna i Kiruna kommun hade genomfört gymnasialt program inom fyra år. (Barnombudsmannen Max 18)

Trygghet

I riket i stort är det en ökning av barn och unga som känner sig begränsade av rädsla. Kiruna kommun skiljer sig nog inte från landet i stort men det är en glesbygdskommun med liten befolkning och en mindre stadskärna, vilket kan bidra till att människor känner att de kan röra sig i trygghet och mer fritt.

Delaktighet

Kiruna kommun är Sveriges mest föreningstäta kommun och 54 % av flickorna och 61 % av pojkarna är med i någon förening inom kommunen. Relativt få barn och unga ägnar sig åt aktiviteter, t ex genom ett politiskt engagemang, för att åstadkomma förändringar.

Stöd och skydd

I riket i stort så är det fler barn som utsätts för brott än vad det är barn som lagförs för brott, och så ser det även ut i Kiruna kommun.

Alkohol och droger

Det finns ett utbrett problem med alkohol och droger inom Kiruna kommun. Det ökar och går ned i åldrarna.

Barn som finns inom Kiruna kommun

För att förtydliga och kartlägga så har vi sett på vilka barn som finns inom Kiruna pastorat. Inom Kiruna kommun bor många barn utanför centralorten Kiruna, som i Vittangi, Karesuando, Abisko och i byarna runtomkring. Närmare centralorten bor även många barn i byarna Jukkasjärvi, Kurravaara, Tuolluvaara och Kaalasjärvi.

- Barn med olika sociala levnadsvillkor.
Tillgång till förskola och grundskola finns utspridd över hela kommunen medan gymnasieskola endast finns i centralorten Kiruna. Detta innebär att ungdomar som bor långt från Kiruna tvingas flytta in till centralorten redan som femtonåringar för att gå på gymnasiet
- Barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar t ex ADHD eller autism
- Barn som bor i ekonomiskt utsatta familjer
- Barn med psykiskt och somatisk besvär
- Barn med olika sexuell läggning eller könsidentitet
- Barn som utsätts för fysiskt, sexuellt eller psykiskt våld
- Barn som utsätts för mobbning
- Barn som har föräldrar med missbruk, med psykisk sjukdom eller vilka lever i andra utsatta situationer
- Barn som upplever sorg efter nära anhörig eller väns död
- Barn som lever i hemlöshet
- Barn som lever i fosterfamilj
- Barn med utländsk bakgrund
- Barn som tillhör minoritetsgrupp eller urfolk
- Barn som söker asyl, ensamkommande eller tillsammans med familj, och barn utan papper
- Barn som tillhör andra religioner eller inte tillhör någon religion
- Barn som är medlemmar i Svenska kyrkan, som deltar i verksamhet och även de som inte deltar i kyrkans verksamhet.

Många barn/ungdomar finns inom öst- och västlaestadianska rörelsen som även har barnverksamhet. Vittangi och Karesuando församlingar har ett nära samarbete med den laestadianska rörelsen.

- Barn döpta i Svenska kyrkans ordning eller i annan ordning
- Ungdomar konfirmerade i Svenska kyrkans ordning eller i annan ordning
- Barn som tillhör andra kristna samfund

I Kiruna finns Missionsförsamlingen, Fjällkyrkan och Romersk Katolska Kyrkan samt i Övre Soppero frikyrkoförsamlingen Den Gode Herdens Kyrka.

Beskrivning

Denna BKA i FIN är avsedd att vara underlag till alla beslut i hela pastoratet kommande mandatperiod.

Det som saknas i denna kartläggning är intervjuer, samtal och gemensamma enkäter med barn och unga, både i kommunen samt i våra egna verksamhet. Orsaken att det saknas är tidsbrist, men till nästa BKA inför FIN krävs en längre tidsperiod för insamling av material till kartläggning för att få med barn och ungas delaktighet och inflytande.

Arbetet med barnkonsekvensanalyser ska ses som en lärandeprocess som integreras i det dagliga livet i kyrkan, i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Det måste ske långsiktigt och i dialog med förtroendevalda och anställda, professionella och ideella, mellan barn, ungdomar och vuxna. Arbetet förutsätter kontinuerligt också resurser för utbildning och uppföljning. (Källa: Handbok för Barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan s.9)

Fyra av barnkonventionens artiklar är grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas:

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde

Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn

Artikel 6: Alla barn har rätt till liv och utveckling

Artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

En annan artikel som är värd att beakta är artikel 4, som anger hur man som beslutfattare ska tänka kring resursfördelning. Detta ligger också i linje med kyrkoordningens text om barnets särställning.

Utöver dessa grundprinciper finns ytterligare 37 sakartiklar som handlar om mer specifika rättigheter som rätt till utbildning, hälsa och fritid, skydd mot våld, övergrepp och barnarbete, tanke – och samvetsfrihet, tillgång till information samt skydd för privatlivet.

Kiruna Pastorats arbete med barn och unga

I *Jukkasjärvi församling* finns:

- en öppen verksamhet för barn 0-5 år och föräldrar/dagbarnvårdare i Tuolluvaara. Tre dagar i veckan är det öppet mellan 9.30 och 13.00. Antal personer som regelbundet besökte verksamheten 2019 var 240 barn och 130 vuxna.
- en öppen verksamhet för ungdomar från årskurs 9 och uppåt till Kyrkans Unga. Under 2019 var det 81 deltagare
- Under konfirmationsläsning 2019 hade man ett sommarläger i Munkviken med 68 konfirmander
- en grupp för asylsökande kvinnor med barn som träffas en gång i veckan.

I *Vittangi församling* finns:

- En barngrupp i Svappavaara där 15 barn deltar
- En barn/föräldragrupp där det är mellan 40-50 deltagare per vecka
- Man har under 2019 inte haft konfirmationsläsning då ungdomarna är med på de andra församlingarnas konfirmationsläsning
- En ungdomsgrupp med 13 deltagare

I *Karesuando församling* finns:

- Barngrupper, fördelade på en grupp i Idivuoma, två grupper i Karesuando och sex grupper i Kuttainen som samlas varje vecka. Verksamheten riktar sig till barn i åldrarna 1-12
- ungdomsgrupper för åldrarna 13 år och uppåt. Totalt finns tre grupper, en i Kuttainen, en i Idivuoma och en i Karesuando
- en barnsångsgrupp i Karesuando som träffas varannan vecka
- Konfirmationsläsning. Under 2019 är 19 konfirmander inskrivna

Kartläggningen visar att det i vårt pastorat finns barn och ungdomar som lever i utsatta situationer, ekonomiskt, socialt och hälsomässigt. Vi bedriver genomgående en öppen och avgiftsfri verksamhet och upplever att vi tack vare det når ett tvärsnitt av befolkningen.

I vår verksamhet finns barn och ungdomar från familjer med olika social bakgrund och skiftande ekonomisk ställning. Vidare finns barn/ungdomar som lever med psykisk ohälsa och funktionsnedsättningar och de med erfarenhet av mobbning, missbruk och de som utsatta för våld i olika former.

Vi lever i ett samhälle med stor mångfald och i detta pastorat som i övriga landet finns det barn/ungdomar med olika språk och kulturyttringar och dessa måste få finna sin plats i vår församling och att vi visar dem att de har en plats hos oss.

I vår verksamhet har vi mött ungdomar som själva bekräftat att de är homo- eller bisexuella samt de som upplever sig vara oklar över sin könsidentitet.

Vi kommer självklart inte i kontakt med alla barn och ungdomar som lever i utsatthet. Därför borde vi utarbeta strategier för att nå fler men det kommer också att kräva mer resurser. Vi behöver samverka med andra aktörer i samhället och det är en kommunikationsfråga, att börja visa att vi som pastorat vill finnas till för dessa grupper, och att vi har kompetensen att arbeta med detta.

I samtal med ungdomar i Kyrkans Unga säger många att det bästa med kyrkan är upplevelsen att det finns plats för alla. Kyrkan är som ett hem där man kan vara sig själv, umgås, få hjälp med läxor, tala med en vuxen som lyssnar samt en plats där det inte ställs några krav.

”På KU får man alltid ett respektfullt bemötande och man törs säga det man vill, för man vet att man blir tagen på allvar” är en av kommentarerna ungdomarna lämnat om verksamheten.

Steg 3: Analys

I det här steget görs en genomgång av församlingsinstruktionen, avsnitt för avsnitt och vi frågar oss hur barn och ungdomars rättigheter tas tillvara i våra olika verksamheter.

Gudstjänst

Vi planerar för att varje vecka hålla huvudgudstjänst i de tre församlingarna och genom ett samråd mellan anställda, förtroendevalda och kyrkvårdar m fl finna lämpliga gudstjänstformer som även gör barn, ungdomar och konfirmander mer delaktiga.

Här kan man räkna in barn och ungdomar som en resurs.

I Jukkasjärvi församling har arbetet med att göra ungdomarna mer delaktiga i gudstjänstlivet fallit väl ut. En till två gudstjänster per år får ungdomarna planera helt själva. Under ett flertal gudstjänster medverkar ungdomar med att hälsa välkommen, läsa texter, leda förbön, sjunga eller spela, ta upp kollekt samt att baka och servera fika. Man har tillsammans med en musiker inom ungdomsverksamheten arbetat för att ungdomar ska spela och sjunga under gudstjänsten där ungdomarna medverkar.

Vidare skriver vi att orgelmusik, körverksamhet och solister ska beredas stor plats vid församlingarnas gudstjänster.

Här kan man snabbt konstatera att ur ett barnrättsperspektiv så finns mycket övrigt att önska. Som exempel kan nämnas att det endast är Karesuando församling som har en barnkör. Vi kan slå fast att det finns behov av en anställd musiker som har möjlighet att regelbundet delta i barnverksamheten.

Ungdomskörer finns inte i någon av församlingarna.

I Jukkasjärvi församling finns en gospelkör där äldre ungdomar kan medverka. I de gudstjänster där ungdomar medverkar uppmuntrar vi de som spelar eller sjunger att bidra med musikinslag, vilket nu sker.

Undervisning

Vi slår fast att i all vår gruppverksamhet ska såväl andakt som undervisning finnas med. Vi ska skapa förutsättningar så att alla barn och ungdomar bereds tillgång till någon verksamhetsform inom sin egen församling. Konfirmationsläsning ska erbjudas i olika former och dopundervisning och konfirmation ska erbjudas även till vuxna.

När det gäller konfirmationsundervisning har vi inom pastoratet ett brett utbud – sommarläsning på läger, samiskspråkigt läger samt läger för laestadianska grupper. Med konfirmationsläsningen vänder vi oss till alla ungdomar.

Kyrkans Unga riktar sig enbart till dem som är konfirmerade eftersom ungdomarna här förväntas delta i församlingens verksamheter som gudstjänster, diakoni och konfirmationsundervisning.

De ungdomar som deltar i Kyrkans Unga genomgår varje år en utbildning som handlar om att växa i sin tro, få kunskaper att arbeta som ledare samt att själva leda andakter. I Kiruna har man delat in ungdomarna i två grupper, den första för de yngre som precis konfirmerats och den andra för de äldre som redan hunnit vara med minst ett år. Utbildningen är fördelad på sex tillfällen per år. När det gäller verksamheter för barn och ungdomar med intellektuella funktionsnedsättningar finns mycket att önska.

Konfirmationsgrupper för denna kategori ungdomar har erbjudits vid enstaka tillfällen. Även speciallösningar för enskilda personer har ordnats. Vi borde på regelbunden basis erbjuda dessa ungdomar möjlighet till gemenskap i församlingen genom t ex minigrupper och konfirmationsläsning. Här finns en möjlighet att upprätta kontakt med särskolan för att fånga upp ungdomar som önskar delta i kyrkans verksamhet. Man får sedan ta i beaktande att det då skulle krävas mer personalresurser samt utbildning för att kunna ta hand om personer med särskilda behov och för att kunna anpassa undervisningen till lämplig nivå. Sannolikt skulle det då också krävas ökade ekonomiska anslag.

När det gäller verksamheter för åldrarna 0-18 år så finns det erbjudanden för samtliga inom det åldersspannet, men när det gäller att erbjuda dopundervisning och konfirmation till äldre ungdomar finns mycket att göra. Vi lämnar möjlighet för dem som är över 15 år att konfirmeras, men de får då ingå i en vanlig konfirmandgrupp. Vissa personer nappar på det erbjudandet och vid dessa tillfällen har det fungerat väl.

Statistiska uppgifter pekar på att droganvändandet ökar bland ungdomar. Våra egna erfarenheter säger det samma. Vi har en utarbetad drogpolicy men finner det ändå nödvändigt med utbildning på området. Som ett första steg planerar vi kontakt med socialtjänsten för att informera oss på området samt därefter skriva ner en handlingsplan för hur vi ska agera vid misstanke om t ex drogpåverkan. Vi åker på läger med många ungdomar och för att garantera allas säkerhet finner vi det nödvändigt att vi som arbetar med ungdomar är uppdaterade på området.

Diakoni

Varje församling ska upprätta ett eget diakonalt program. Särskilda åtgärder ska vidtas för att engagera fler frivilliga till det diakonala arbetet. Diakoner ska samarbeta med övriga aktörer i samhället i samband med krissituationer. Diakonin ska erbjuda stöd till personer som behöver hjälp i kontakter med olika myndigheter.

Det diakonala programmet behöver utformas på ett sådant sätt att man tar särskild hänsyn till barns behov.

Församlingarna lämnar ut ekonomiskt bidrag till ett fåtal familjer som är i akut behov av hjälp. Det här rör sig om familjer som själva söker hjälp genom kyrkan. Men hur säkerställer vi att det just är de som är i störst behov av hjälp? Hur prioriterar vi? Hur fördelar vi pengarna?

När det gäller den öppna barn- och föräldragruppen i Tuolluvaara var den första tanken att man skulle inrätta en familjecentral och skapa ett samarbete med socialtjänst och barnavårdscentral. Så blev dock inte fallet.

Åtminstone i Kiruna, som är ett större samhälle, skulle det gagna barnen om vi via andra myndigheter kunde komma i kontakt med familjer med olika behov. Naturligtvis föreligger myndighetssekretess men om vi hade resurser för att möta familjer i utsatthet skulle andra myndigheter kunna hänvisa till oss. Nackdelen är att det kan bli en alltför omfattande verksamhet som vi inte har resurser att mäta med.

Barn kan behöva hjälp att själva ta kontakt med myndigheter i samband med olika problem i hemmet. Man kan därför tänka sig ett samarbete med t ex socialtjänsten, polisen, skolsköterska och kurator, men de resurserna finns i nuläget inte.

Återkommande möter vi barn och ungdomar som drabbats av sorg, som förlorat en nära anhörig eller vän. Vi kan även notera att ungdomar söker nya uttryck för sin sorg i samband med olyckor och kriser. De vill t ex gärna samlas i kyrkan för minnesstund och ljusständning. Vid svåra omständigheter händer det även att kyrkan efterfrågas av skolan för att ha kontakt med lärare och elever. Här får vi då även möjlighet till kontakt med ungdomar som inte är medlemmar i Svenska Kyrkan. Frågan är om vi kan göra mer för barn och ungdomar som drabbas av sorg och hur?

Mission

Vi ska sprida kunskap om Svenska kyrkans internationella arbete, skapa engagemang för olika insamlingsprojekt, uppmuntra till mission i vårt närområde samt även se klimat- och miljöfrågor som en del av missionsuppdraget.

Konfirmanderna blir efter konfirmationen en del av missionsarbetet eftersom många talar positivt om konfirmationen med sina syskon och vänner. Kyrkans Unga som arbetar som ledare på lägren skapar genom sitt sätt att vara också intresse för tro och livsfrågor bland konfirmanderna. Konfirmander och ungdomar som frivilligt deltar aktivt i gudstjänster kan också betraktas som mission i närområdet.

Det är viktigt att de barn och unga som finns i vår verksamhet ska ha rätt till sitt språk och sin kultur samt till sina rötter. Det är ett arbete som vi på senare tid börjat arbeta mer med.

Steg 4: Beslut

En bedömning ska göras om Barnkonsekvensanalysen ger tillräckligt underlag och har ett tydligt barnrättsperspektiv. Beslutet som kyrkoherde och kyrkoråd fattar kring församlingsinstruktionen ska beakta barnets bästa utifrån hela underlaget. Församlingsinstruktionen sänds sedan till domkapitlet som utfärdar instruktionen.

Steg 5: Utvärdering

Församlingsinstruktionen följs upp i pastoratets olika församlingar. De förtroendevalda revisorerna kan spela en nyckelroll i det arbetet. Stiftet följer upp arbetet genom biskopsvisitationer. Eftersom församlingsinstruktionen ligger på en övergripande nivå, är det i det löpande arbetet ofta mer relevant att utvärdera de direkta verksamheterna från ett barnperspektiv. Här föreslås att man då använder sig av den framtagna Barnchecklistan.

Ett ovärderligt inslag i processen med Barnkonsekvensanalys är att återkommande föra samtal med barnen och ungdomarna om hur de ser på kyrkan och sina möjligheter och rättigheter inom församlingen.

När det gäller uppföljning av Barnkonsekvensanalysen kan man även praktisera kollegial granskning vilket framgångsrikt använts av ett flertal kommuner. En sådan granskning är inte kontrollerande utan fokuserar på utveckling och att lära av andras erfarenheter. Det kan ske genom att den församling som ska granskas tar fram ett underlag för hur arbetet med Barnkonsekvensanalysen fortskrider. De som ska granska lyfter sedan fram frågeställningar utifrån materialet och man träffas för samtal och diskussion. Både förtroendevalda och anställda skulle kunna involveras i ett sådant gemensamt samtal. Det är något vi ska arbeta för och för att det ska bli en naturlig del av hur vi arbetar.

Kompetensutveckling

För att metoden ska bli användbar krävs utbildning i barnkonsekvensanalys. Alla anställda som möter barn men även alla beslutsfattare bör få utbildning på området. Därutöver är det viktigt med ett löpande utbyte mellan församlingar och stift för att lära av varandra.

Vidare behövs utbildning i barns rättigheter för att kunna avgöra vad som är till barnets bästa. Särskilt den del av metoden som handlar om beskrivning och analys kräver kunskap om barnkonventionens artiklar och tillämpning.

Även utbildning om barns situation och utbildning i delaktighetsmetoder behövs. Delaktighet och demokrati är frågor som måste involvera både förtroendevalda och anställda beslutsfattare. Ofta är det bra om barn kan vara med och påverka och träffa den som håller på att bereda ett ärende.

Barnchecklista – för att tillvarata barnens intressen

FN:s Barnrättskommitté har uppmanat beslutsfattare och alla andra som möter barn att löpande genomföra Barnkonsekvensanalyser för att kunna avgöra vad som är barnets bästa och säkerställa att alla konventionens rättigheter respekteras. Processen måste byggas in på alla nivåer så tidigt som möjligt i policyprocessen. Vid varje beslut och inför varje nytt budgetår är det därför nödvändigt med en checklista för att säkerställa att inga aspekter faller bort. Vi föreslår därför att Barnchecklistan bifogas budgetförslaget.

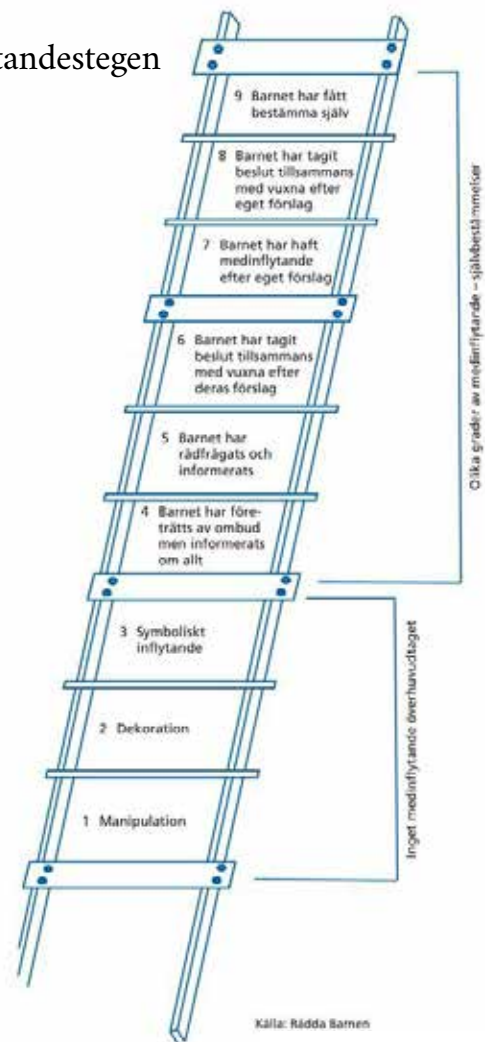
Man kan tänka sig följande frågor:

1. Innebär beslutet att inga barn riskerar att diskrimineras? Får alla barn lika tillgång till rättigheterna? Hur i sådant fall? Vilken kunskap har vi om de olika grupper av barn som kan omfattas av beslutet? (Artikel 2)
2. På vilket sätt kommer barnets bästa i främsta rummet? Även om barn inte påverkas direkt av beslutet så kan de indirekt påverkas och är det i sådana fall förenligt med att barns rättigheter prioriteras? (Artikel 3)
3. Hur kan beslutet påverka barns utveckling positivt när det gäller fysisk, mental, andlig, moralisk, psykologisk och social utveckling? Hur eftersträvar vi optimal utveckling för alla barn? (Artikel 6)
4. Hur kommer barnen till tals i den här frågan? Vad vet vi om deras åsikter? (Artikel 12) När det gäller barns medinflytande kan Rädda Barnens modell vara tillämplig. (se Medinflyttandestegen här intill)

Att använda en *Barnchecklista* ska ses som ett hjälpmedel. Däremot får man inte glömma bort att om Barnkonventionens intentioner ska kunna följas krävs mycket mer. Erfarenheter från myndigheter på såväl kommunal som nationell nivå understryker att de verkliga framgångsfaktorerna är följande:

- Ledningens entydiga stöd och engagemang
- Arbeta in barnperspektivet i centrala styrdokument
- Utbildning och information
- Utgå från befintliga arbetsprocesser
- Ekonomiska och personella resurser
- Dialog och erfarenhetsutbyte inom organisationen och mellan olika organisationer
- Uppföljning och utvärdering

Medvetandestegen

Slutsatser

- I Kiruna pastorat finns barn som lever i utsatthet, såväl ekonomiskt som socialt och hälsomässigt
- Anställda som arbetar med barn behöver utbildning för att möta barn i utsatthet
- Att barn som har en funktionsnedsättning ska ha sin plats i vår verksamhet
- Inom pastoratet finns verksamheter för barn i åldrarna 0-18 år
- Vi behöver sträva efter att regelbundet erbjuda verksamheter, som exempelvis konfirmationsläsning och minigrupper, även för barn och ungdomar med intellektuell funktionsnedsättning
- I huvudsak är lokalerna ändamålsenliga, men då vi kommer att få ett nytt församlingshem i samband med stadsflytten så gör vi inte så mycket åt det nuvarande församlingshemmet
- Arbetet med att göra barn och ungdomar mer delaktiga i gudstjänsten fortsätter
- Barns möjligheter till sång och musik visar på tydliga brister. Vi saknar en anställd musiker som har möjlighet att regelbundet delta i barnverksamheten
- Vi ska utarbeta metoder för att öka barn och ungdomars delaktighet i beslutsfattandet
- Varje församling ska själv göra en analys av sin verksamhet ur ett barnrättsperspektiv och i samband med det ta Barncheck-listan till hjälp. Anställda ska ta fram ett underlag för analys som delges församlingsrådet
- Anställda och förtroendevalda ska utbildas i barnkonsekvensanalys

Kiruna pastorat
Finngatan 1, 981 31 Kiruna, Tel: 0980-678 00
www.svenskakyrkan.se/kiruna